

Mậu Thân 68, nhớ và quên...

Mậu Thân đến Mậu Tuất: khoảng thời gian lịch sử 50 năm, nửa thế kỷ, viết để:

NHỚ

- Đức Hồng Y Phanxicô Xaviê Nguyễn văn Thuận, một người cha đáng kính, luôn quan tâm chăm sóc các thầy cũng như các chú. Khi anh em về đến Nha Trang sau một tháng sống trong khói lửa, ngài đã ân cần nói chuyện, cho anh em uống rượu nho Đại Hàn với mực khô và hút xì gà Hav-A-Tampa, ngồi cùng bàn, đối diện và hai bên phải trái ngài đồng thời đưa thức ăn bảo anh em lấy trước.

- Cha Benoit Nguyễn Công Phú, người phụ trách hai lớp Première và Seconde chỉ mới được mấy tháng (Tháng 8/67- cuối tháng 1/68) với những buổi sinh hoạt Hướng đạo. Những bài ca và những buổi bình luận các cuốn phim mà anh em đã được xem tại rạp Lido hay Tân Tân tại Huế. Ngài bồn chồn lo lắng không biết số phận của các anh em đang ở lại Huế ra sao.

- Những anh em lớp 60: Cường, Hoàng, Lùng, Sơn, Tôn và Thống và lớp 61: Độ, Lương, Phụng và Trí vì kinh tế không thể về quê nhà ăn Tết được.

- Đêm đón giao thừa cùng với Simon Cường bên chai Curacao, mực Đại Hàn và hủ jam Mỹ.

- Rạp Lido và Tân Tân khi đi xem phim sáng và chiều ngày Mừng 1 Tết.

- Cha Hiệu trưởng Nguyễn Văn Trông và em là cha Quản lý Nguyễn Văn Phước.

- Các cha MEP: Lefas, Duval, Oxarango và Petit Jean đã cho anh em chia nhau tá túc trong phòng riêng của các ngài để dễ bề liên lạc và cùng báo nhau để dùng bữa.

- Cha Ân, giám đốc Đệ tử viện Dòng Chúa Cứu Thế - các đệ tử sinh thường gọi ngài là Cha Đốc- đã giúp đỡ anh em về mặt thiêng liêng lẫn vật chất khi anh em di chuyển đến tị nạn cùng với đám đông tại dòng.

- Cha Phục, Dòng Chúa Cứu Thế, giúp đám đông tị nạn luôn tin tưởng và phó thác, dùng loa phóng thanh xướng kinh để cả đám đông đọc và hát những bài thánh ca quen đi nỗi sợ hãi ưu phiền vì mất mát.

- Cha Cressonier và Poncet bị bắn tại cầu Lò Rèn, An Lăng.

- Cha J.M Thích cầm Thánh giá và cờ trắng di chuyển từ trường Bình Linh (Pèlerin) về nhà Chung Huế an toàn.

- Điệp khúc “Hận-Miền” giữa cha Phước và cụ Sáu Nam bên trong cửa kính lầu 1, kế phòng ăn các cha. Và thế là giải tỏa được mối hoài nghi về sự im lặng của Huế trong ngày Mừng 1 Tết.

- Các nữ tu Dòng Đức Mẹ Vô Nhiễm, Phú Xuân, Huế, nhất là chị Thomas, người đã cho anh em nguyên một chai dầu thơm để thoa mình khi phải kéo những xác chết đã bay mùi trong một phòng học ra ngoài chôn cất tạm. Nghe nói trong số đó có một phó tỉnh trưởng nội an.

- Người anh em Hồ Xuân Lương 61 cùng với Thầy Hòa và cha Bửu Đồng bị sát hại và chôn trong mồ tập thể tại Phú Thứ.

- 300 thanh niên Công giáo Phú Cam, trong số đó có Đặng

Thái, em của cụ Sáu Hân và là người nằm cạnh giường trong phòng ngủ nội trú, bị sát hại tại khe núi Đá Mài, Thừa Thiên, Huế.

- Thượng nghị sĩ Trần Điền và một số quân dân cán chính bị tách ra thành nhóm đặc biệt trong sân Dòng Chúa Cứu Thế, đã ra đi mãi mãi vài phút sau đó trong tiếng nổ giòn của AK.

- Những thương bệnh binh công sản nằm la liệt đang rên la đau đớn trong đêm mỗi khi có ai đụng phải vì tối đen không có ánh sáng.

- Anh bạn Jean Poilane, người bạn cùng lớp đã liên hệ tàu của Mỹ để anh em quá giang di cư vào Đà Nẵng.

- Lời khuyên của Cụ Sáu Nam, “khi nghe tiếng nổ, hãy chống hông, cúi mặt xuống đất, nếu có bị trúng mảnh sẽ bị ở phần dưới, ít nguy hiểm hơn khi bị ở đầu”.

- Cố Charmot (Cố Sắt), một Linh mục Thừa sai Paris đang làm Tuyên Úy cho dòng Saint Paul de Chartres tại Đà Nẵng đã thương tình, xin phép Mẹ Bề Trên Dòng cho anh em tá túc trong một căn phòng kế bên phòng Ngài và cùng dùng bữa chung với ngài.

- Mẹ Bề Trên, các sœurs Sacré-Cœur Đà Nẵng nhiệt tình cho anh em tá túc, ăn uống và liên lạc lo máy bay quân sự để anh em về đến Nha Trang một tuần sau đó. Đặc biệt Mẹ Bề trên đã giúp đỡ bản thân và Simon Cường đi Huế và trở về Nha Trang mùa hè 68 khi được Đức Cha Phanxicô Xaviê sai ra Huế lại, đem sách giáo khoa về Đà Lạt để anh em tiếp tục học ở Collège d’Adran.

- Đức Cha Phêrô Maria Phạm Ngọc Chi đã đến gặp và phỏng vấn anh em bằng Pháp ngữ về những sự kiện đã xảy

ra tại Huế trước đó.

- Cha Nguyễn Hoàng Kim, Quản lý tòa giám mục, ngỡ ngàng khi thấy anh em trở về, ngạc nhiên phải thốt lên, “Mấy đứa từ âm phủ trở về à! Mau đi trình diện đức cha ngay!”

- Cha Nguyễn Văn Lạc đã lo liệu cho bản thân và Simon Cường có được ‘Manifeste’ lên máy bay quân sự từ Cam Ranh đi Đà Nẵng rồi ra Huế lấy sách về.

- Người anh em Nguyễn Văn Độ 61 đang nằm trong khám chờ cha giám đốc bảo lãnh về.

- Bữa tiệc liên hoan Dòng Thánh Tâm đãi mừng các tân khoa Tú 1, trong số đó có chị Mélanie de St. Esprit (Nguyễn thị Loan), chị cả của Nguyễn Minh Sương 62, Nguyễn Văn Tuyết 65 và Nguyễn Văn Vân 68.

Huế đổ nát sau tết Mậu Thân 1968.

Và QUÊN

- Cảnh hãi hùng mỗi khi trực thăng UTT (Utility Tactical Transport) bắn từ trên cao xuống các cửa sổ hành lang. Có

khi phải di chuyển xuống tầng trệt để tránh đạn và giẫm phải những thương bệnh binh.

- Nỗi sợ hãi khi bị lừa ra sân tại Dòng Chúa Cứu Thế Huế. Khiếp đảm khi thấy vị chỉ huy dùng K54 rọc xuống sống lưng một thanh niên bị bắt lại sau khi có ý định bỏ chạy vì sợ.

- Nỗi lo sợ chui dưới gầm bàn mỗi khi có tiếng gõ cửa phòng các cha giáo sư MEP (Mission étrangère de Paris) để dàn cảnh đang núp tránh đạn.

- Cảnh 'ăn không, ngồi rồi', xem Paris Match trong lo sợ không biết bị bắt lúc nào bị thương lúc nào, thậm chí chết lúc nào.

- Việc hiểu lầm khi thấy chiếc xe tăng của Mỹ từ phía An Cựu lên giải thoát, nhưng khi nhìn cận cảnh thấy trên xe có những anh bộ đội và đang chĩa nòng súng vào Dòng Chúa Cứu Thế.

- Mãng tường bên dưới cửa kính nhà nguyện Dòng Chúa Cứu Thế đè lên người làm xây xát mặt mày.

- Trái bom không nổ từ hông lầu 1 xuống nằm chình ình trên ghế nệm trong phòng của một thầy Dòng.

- Cảnh lừa heo trong sân bóng đá trường Providence về chuồng để có lương thực ăn giữa đám rockets còn cắm trên cỏ ẩm.

- Những tấm vàng lá nằm trong xe Jeep của Mỹ làm anh em tranh cãi 'vàng thiệt, vàng giả' (chưa bao giờ nhìn thấy vàng nên không biết phân biệt). Cuối cùng vào tay 'ngư ông đắc lợi' khác.

- Cảnh kéo xác chết ngồi từ một phòng học ra ngoài chôn tạm giữa làn mưa bom.

- Sự run rẩy vì lạnh, vì hồi hộp khi ngồi chờ tàu di tản

bên bờ sông Hương đối diện chợ Đông Ba đang trong lửa và khói súng.

- Cuộc bắn tỉa khi tàu dọc theo Sông Hương ra cửa Thuận An từ hai bên bờ sông.

- Sự từ khước của cha Chính Xuyên cho anh em trú tại khuôn viên nhà thờ Chính tòa Đà Nẵng.

- Sự xung đột trên đèo Hải Vân không cho phép xe GMC quá giang từ Huế vào Đà Nẵng, phải ngủ đêm tại nhà cha Phước gần Lăng Cô.

- Cảnh bị từ chối cho nhập thành vì không phải dân địa phương Đà Nẵng tại Ngã ba Huế, phải quyết định: một người ở lại giữ sách và một người đi bộ về Thánh Tâm cầu cứu.

oOo

Quên cũng là nhớ và nhớ để quên. Nhớ nhiều hơn quên. Chúng nằm trong tiềm thức của mỗi người, nhất là đối với những người đã tận mắt chứng kiến hoặc nghe nói lại trong thời điểm lúc bấy giờ. Không muốn nhắc lại hay cố quên đi, nhưng rồi cứ nhớ mỗi khi được nhắc tới. 1968-2018, thời gian 50 năm, kể cũng đã lâu lắm; tuy nhiên khó phai mờ trong tâm trí vì dù sao từng sự kiện, từng câu chuyện đã ghi sâu vào trong tâm thức.

(Mùa Chay & Tuần Thánh 2018)

Hoàng Châu SB60